

Norges
Handikapforbund
Sørvest

Bergen 8.2. 2023

Forslag fra Norges Handikapforbund Sørvest til interessepolitisk program- økonomiske levekår.

Særfradrag for store sykdomsutgifter

Begrunnelse:

(Medlemmer i denne sammenheng er medlemmer av Folketrygden som skatter til Norge)

Det ble fra 2012 vedtatt innskrenkninger i ordningen hvor medlemmer kunne søke om fradrag på skatt for store sykdomsutgifter. I en overgangsordning skulle medlemmer som har hatt dette fradraget i 2010 og 2011 fortsatt gis inntil ny ordning foreligger. Det har i perioden ikke vært opprettet en ny ordning, og det er stadig færre medlemmer som er omfattet av overgangsordningen. Fra 2010 og frem til i dag er det rimelig å anta at et stort antall medlemmer som ikke er omfattet av overgangssordningen ville vært berettiget til fradraget dersom denne ordningen også gjaldt for medlemmer med nytilkommet sykdom/skade/funksjonsnedsettelse.

Vi ser at fattigdommen er økende blant medlemmer som er tilkjent en trygdeytelse grunnet sykdom/skade. De som i tillegg har en funksjonsnedsettelse opplever at de ikke får dekket sine

mest grunnleggende behov på grunn av de store ekstraavgiftene funksjonsnedsettelsen medfører.

Forslag:

- Stortinget sørger for at det snarest opprettes en ny ordning hvor et fradrag for store sykdomsutgifter gjeninnføres for samtlige medlemmer og ikke bare den ene gruppen som tilfeldigvis hadde dette fradraget godkjent i 2010 og 2011.

Regulering av grunnbeløp

Begrunnelse:

Avstanden mellom fattig og rik er i dag økende, og det er skremmende å se at gruppen som nå sliter økonomisk og faller inn under fattigdomsbegrepet vokser for hver dag. Svært mange av disse fattige er også medlemmer som har en trygdeytelse som hovedinntekt på bakgrunn av sykdom/skade. En oppjustering av grunnbeløpet er helt nødvendig for i det hele tatt å starte arbeidet med å begrense den økende fattigdommen blant medlemmer med nedsatt funksjon og/eller arbeidsevne.

Forslag:

- Stortinget sørger for solid oppjustering av grunnbeløpet til 150 000,- med virkning fra 2023.

Trygdeoppgjør:

Begrunnelse: . I dag blir utfallet av trygdeoppjøret gjort med utgangspunkt i et beregnet snitt av årets lønnsoppgjør, hvilket igjen har vist seg å ikke alltid speile den faktiske lønnsutviklingen. Når grunnbeløpet i tillegg er så lavt som i dag vil den prosentvise økningen være marginal og medfører at syke og funksjonshemmede faller fra resten av samfunnet i forhold til kjøpekraft.

Forslag:

- Stortinget sørger for forhandlingsrett til uføretrygdede i trygdeoppgjørene og at den årlige justeringen gjøres på bakgrunn av konsumprisindeksen, evt i kombinasjon med utfall av lønnsoppgjør.

Avkortning av trygd for medlemmer med minste sats:

Begrunnelse:

I dag er det slik at de som lever av minste sats på ufør, både ordinær og ung ufør, får trygden avkortet dersom de lever sammen med ektefelle eller samboer. NHF stiller seg kritisk til at den gruppen som i utgangspunktet har minst er den som skal straffes økonomisk for å kunne etablere seg med familie. En slik ordning er både diskriminerende overfor dem det gjelder og en svært bekymringsfull praksis som rammer de aller svakeste. Hverken lønnstakere eller aksjeeiere eller får avkortet inntektene sine for de velger å bo sammen med andre. Det finnes ikke noe som kan forsvare hvorfor en slik avkortning skal gjelde uføretrygdede og ikke for lønnstakere eller aksjeeiere.

Forslag:

- Stortinget sørger for at praksisen med avkorte uføretrygden til medlemmer som velger å bo sammen med noen avvikles.

Skatteklasser 2:

Begrunnelse: Ved innføring av pensjonsreform skulle det bli lettere å kombinere arbeid med trygd, ble det også nivået på trygder oppjustert. Trygd skulle nå skattes som vanlig lønnsinntekt og en skatteberegning ville bli enklere ved å kombinere trygdeytelser med lønnet arbeid. Da oppjusteringen ble gjort var tanken at de med trygdeytelser skulle sitte igjen med det samme nettobeløpet som tidligere. Imidlertid har endringen ikke tatt hensyn til alle de økonomiske bidragsordningene som baserer seg på bruttoytelser ved beregning ved fjerning av skatteklasser 2.

Forslag:

- Stortinget sørger for gjeninnføring av skatteklasser 2 som et tiltak for å bekjempe den økende fattigdommen som gjenspeiler seg blant medlemmer med nedsatt arbeidsevne.

Bostøtte:

Begrunnelse: Ved endring av bruttostørrelsen for uføre var det mange uføre som ikke lenger havnet innenfor grensene Husbanken har satt for å få innvilget bostøtte. En gruppe som ble særlig hardt rammet av dette var unge uføre samt uføre som havnet rett over minsteytelse. For mennesker med funksjonsnedsettelse har dette hatt store konsekvenser. Det å leve med en funksjonsnedsettelse innebærer for mange også et behov for større boareal pga hjelpemidler.

Uføre bruker en proporsjonalt større andel av sin inntekt på å bo sammenlignet med andre grupper i samfunnet. Mange opplever at de må prioritere bort både mat, medisiner og behandling i hverdagen for å klare de nødvendige utgiftene. Det er i tillegg godt dokumentert at mennesker med funksjonsnedsettelse har betydelig større utgifter som den øvrige del av befolkningen det vil være naturlig å sammenlikne seg med ikke har. Ekspertgruppen for bostøtte leverte en grundig rapport i mai 2022 og det foreligger høringsvar. Regjeringen har ikke foretatt noen endringer i ettertid, det er ikke kommet forslag om endringer og det foreligger ikke en konkret plan for når rapporten og høringsvarene skal opp til evaluering.

Forslag:

- Stortinget gjør endringer i forskriftene rundt bostøtte for å gjøre dem mere treffsikre.